SALA DE
LECTURĂ

Scînteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 124 | Joi, 28 mai 2009 - Duminică, 28 mai 1989 | DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

CĂLUGĂRII ȘI „APOSTOLATUL SOCIAL“

În biserici se țineau slujbe, mănăstirile erau în continuare locuri de pelerinaj, iar monahii își puteau vedea de cele sfinte în 1989. Pentru bunul mers al Bisericii, chiar și în timpuri potrivnice, românii l-au avut pe Patriarhul Justinian Marina și „Apostolatul social“. Cuvântul său a salvat existența vieții monahale din România, demonstrând că noile culmi de civilizație și progres se vor atinge și cu ajutorul Bisericii, și nu prin exterminarea ei.

„Suntem datori să ne iubim, să dialogăm și mai ales să colaborăm în iubire. Întâlnindu-ne mai întâi prin slujirea noastră comună în lume, ne vom întoarce spre punctele noastre de credință diferite, din care am pornit la această slujire, pentru a ne întâlni și în ele“, „decreta“ patriarhul în „Apostolat social“ (1971, p. 280). Pornind de la principiile de bază ale creștinismului, Justinian Marina a reușit să-mpace capra cu varza, mai exact, comunismul cu viața monahală, sfidând capcanele sistemului ateu prin cele mai simple și convingătoare exerciții de logică: Iubirea de semeni nu este doar creștină, ci pur umană, deci trebuie promovată! De aici pornind, toate relațiile interumane au un corespondent, atât în viața socială, cât și în activitatea monahală. Astfel, la întrebarea „de ce avem nevoie de mănăstiri într-o țară comunistă“, răspunsul „Apostolatului social“ venea senin și imbatabil: pentru că mănăstirile ne aduc bani la bugetul statului, din agricultură, industrie ușoară și turism, iar călugării și credincioșii contribuie zilnic la bunăstarea societății. „Apostolatul social“ era un cod de activitate a bisericii în legătură cu societatea. Creștinii puneau flori, văruiau toate gardurile, toate mormintele, făceau curățenie. Activitățile patriotice erau făcute de preot, cu ajutorul creștinilor de la biserică, tocmai pentru a arăta că mănăstirea este obiectiv de interes turistic. Străinii le vizitau, deci trebuia să le găsească mereu curate. Iar partidul se-ngrijea astfel ca aceste edificii să arate bine pentru ca turiștii să vină și să fie uimiți de frumusețea monumentelor medievale și a tradițiilor populare“, explică părintele Calistrat Chifan, de la mănăstirea Vlădiceni, din județul Iași. În 1989, părintele Chifan era, de un an, frate îmbrăcat la mănăstirea Sihăstria, din județul Neamț.

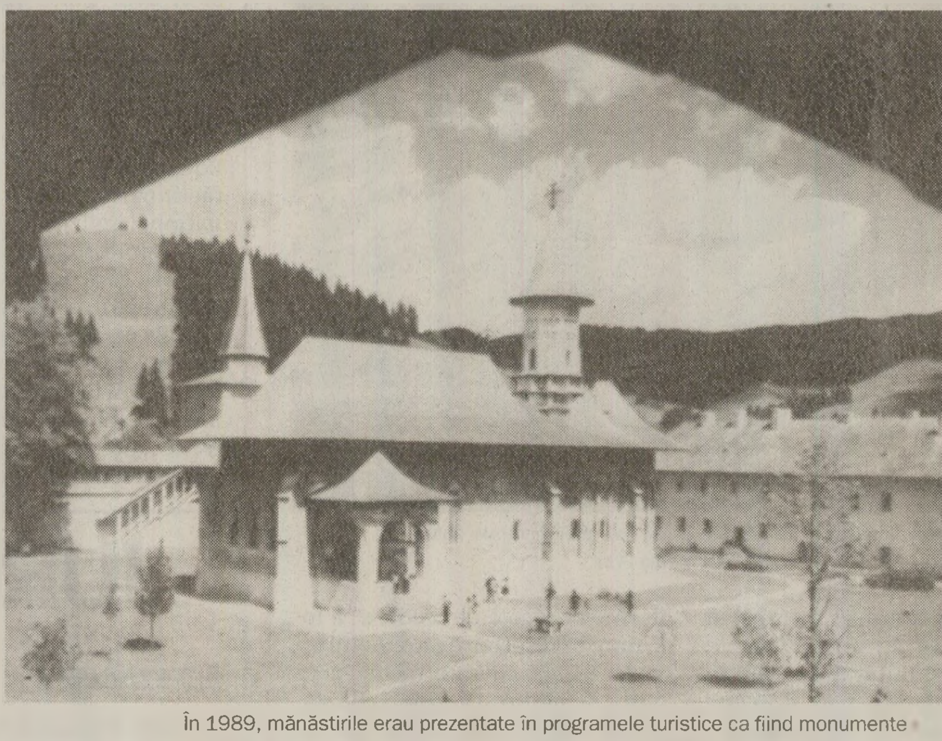

În 1989, mănăstirile erau prezentate în programele turistice ca fiind monumente de „artă veche românească“. Regimul contesta rolul spiritual și social al acestora

Prin Constituție, cultul era liber, dar puțini își permiteau să meargă la biserică, fără un scop bine definit. De spionii trimiși de partid se fereau atât credincioșii, cât și monahii. „Erai întrebat de ce mergi la biserică, pentru că Biserica era considerată cea care spală creierul uman. Copiilor li se spunea să nu se afișeze prea mult, că nu au nimic de câștigat. Tinerii trebuie să fie preocupați nu de tradițiile populare sau religioase, ci de pregătirea temelor, de îmbogățirea culturii generale și de disciplină“, mai povestește părintele. Dar nimeni nu-și divulga identitatea dacă era întrebat, iar lucrurile mergeau înainte, cu puține excepții, în 1989, când deja nu mai existau restricțiile din anii de început ai regimului comunist.

Însă nu doar credincioșii erau luați la întrebări, ci și călugării. Pentru ei, un membru de partid prea curios reprezenta un real pericol. „Veneau cei care aveau misiunea de a spiona oamenii de la biserică.

(Continuare în pag. a III-a)

Nicolae Ceaușescu și efectele privilegiilor nomenclaturii comuniste

> *„Nu se poate ca fiica sau fiul unui membru al Comitetului Central să se tabilească în Israel, Statele Unite, Anglia sau Turcia, iar tatăl său dă lecții de educație revoluționară sau de patriotism“*
>
> Nicolae Ceaușescu

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv desfășurată în ziua de 13 martie 1989, Nicolae Ceaușescu a prezentat în mod succint cazul „Scrisorii celor șase“. Cu acel prilej, liderul PCR s-a dezlănțuit împotriva veteranilor partidului care au îndrăznit să îl critice – Gheorghe Apostol, Alexandru Bârlădeanu, Corneliu Mănescu, Grigore Răceanu, Constantin Pârvulescu și Silviu Brucan. Nicolae Ceaușescu i-a caracterizat pe opozanții săi ca fiind „derbedei politici, declasați și moral, și politic“. În opinia sa, „acțiunea ca atare este identică cu o acțiune de trădare“.

Actul de cutezanță al celor șase veterani a fost urmat de o serie de măsuri coercitive aplicate de aparatul Securității împreună cu Secția Gospodăriei de Partid. Astfel, au fost suspendate numeroase privilegii de care beneficiau aceștia, în calitate de foști membri ai nomenclaturii PCR. Cum arăta viața, în martie 1989, pentru cei care făceau parte din structurile de conducere ale PCR sau pentru foștii demnitari comuniști? Salarii/pensii foarte mari, comparativ cu venitul mediu din România, locuințe construite cu fondurile partidului (banii fiind obținuți sub diferite forme din bugetul statului), deplasări în străinătate în interes personal, cu fonduri valutare asigurate de Secția Gospodăriei de Partid a Comitetului Central, concedii petrecute în casele de odihnă deținute de partid la Snagov, la munte (Sinaia, Predeal, Olănești) și la mare (Eforie, Neptun, Agigea și Mangalia), personal de serviciu pus la dispoziție în mod gratuit de partid etc.

Privilegiile respective au fost cunoscute de Nicolae Ceaușescu, dovezile în acest sens fiind furnizate de hotărârile strict secrete adoptate la 22 aprilie 1965, în ședința Biroului Politic al Comitetului Central. În acea zi, personalul care a asigurat stenografierea discuțiilor și-a întrerupt activitatea înainte de finalul ședinței – probabil pentru a nu asista la momentele penibile în care membrii acelui for de conducere comunist își împărțeau privilegiile. Dovezile menționate au rămas sub forma unor documente nesemnate, dar autentificate de o notă întocmită la 16 decembrie 1965, în care s-a precizat: „Hotărârea alăturată având nr. 627/VI, adoptată de Biroul Politic al CC al PMR la 22 aprilie 1965, a fost abrogată de Comitetul Executiv al CC al PCR în ședința sa de la 7 decembrie 1965. Textul noii hotărâri se află anexat la Protocolul nr. 20 al ședinței Comitetului Executiv al CC al PCR de la 7 decembrie 1965“. Pentru membrii Biroului Politic al CC al PCR, privilegiul personal a însemnat mult mai mult decât interesul național.

Scurgerile de fonduri către partidul unic, din bugetul statului român, au fost amplificate de nenumăratele congrese, conferințe și plenare ale unor structuri politice sau politizate, care făceau parte din angrenajul sistemului de propagandă comunist. De exemplu, pentru desfășurarea în anul 1962 a trei ședințe plenare ale Consiliului Central al Sindicatelor, s-au alocat 135.000 lei (aproximativ 6.800 dolari SUA). Pentru toate ședințele plenare organizate de Consiliul Central al Sindicatelor și de Comitetele Centrale ale Uniunilor Sindicatelor s-au cheltuit 423.000 lei (circa 21.300 dolari SUA, la cursul din anul 1962). Suma respectivă a fost puțin mai mică decât subvenția acordată de statul român în anul 1962 pentru funcționarea Sălii Palatului – 487.800 lei (aproximativ 24.600 dolari SUA).

De asemenea, se poate observa faptul că bugetul din anul 1965 al PCR și al organizațiilor subvenționate de partid a fost de 887,4 milioane de lei. Acesta s-a bazat în principal pe o subvenție de stat în valoare de 609 milioane de lei (68,6% din suma totală necesară). PCR apare astfel sub forma unei căpușe, care a consumat în anul 1965, din resursele statului, aproximativ 30,75 milioane de dolari.

În același an, Partidul Comunist Român trebuia să contribuie cu 500.000 de dolari la fondul internațional de ajutorare a partidelor comuniste, gestionat de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice.

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

28 mai (Duminică)

Soarele a răsărit la 5:36 , a apus la 20:50

Luna a răsărit la 2:16, a apus la 14:27

Sărbătoare creștină: Sf. Mc. Eutihie din Melitina; Sf. Ier. Mărt. Nichita al Calcedonului; Sf. Ier. Gherman al Parisului; Cuv. Nichita; Sf. Eladie și Eliconida

S-a întâmplat la 28 mai 1989

- Statele Unite au efectuat o nouă experiență nucleară subterană. Potrivit declarațiilor ministrului american al Energiei, Jim Boyer, puterea explozivă a testului, desfășurat în Deșertul Nevada la o adâncime de 433 m, a fost de 20 kilotone. Aceasta este cea de-a cincea experiență nucleară efectuată de SUA de la începutul anului.
- La Havana au luat sfârșit lucrările celui de-al IV-lea Congres al Asociației Latino-Americane pentru proiecte Industriale (ALADI). Participanții au dezbătut aspecte privind căile de intensificare a cooperării regionale, convenind să se acționeze ferm în direcția lansării unor programe de conlucrare în dezvoltarea industriilor naționale latino-americane și caraibiene.

Roxana VINTILĂ

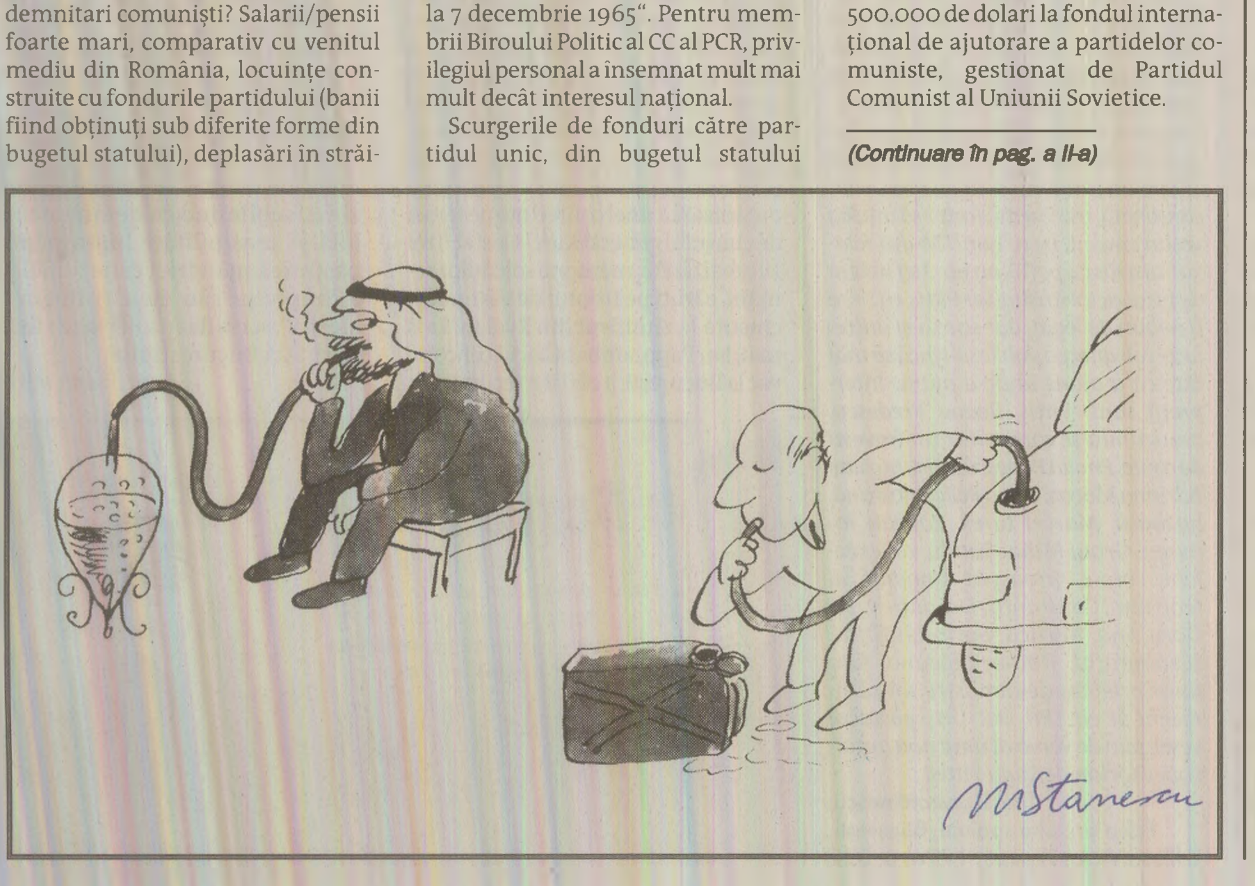

JURNALUL ZILEI

În toată țara, întreprinderile puneau bazele viitoarelor succese în întrecerile socialiste. Succese în muncă, desigur! La sfârșit de săptămână fiecare petrecea cum credea de cuviință. Ce era pentru unii distracție, pentru alții era calvar. La Reșița, Casa Culturii RS Cehoslovace din București, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Caraș-Severin și Casa de Cultură a Sindicatelor pregăteau „Zilele culturii cehoslovace“.

Succese în câmpul muncii

În toată țara, întreprinderile puneau bazele viitoarelor succese în întrecerile socialiste. Succese în muncă, desigur! La Iași, lucrătorii cooperativelor meșteșugărești au depășit normele de plan cu marfă de peste 8 milioane de lei. Și asta nu era totul!, asigura Scînteia. Prestările de servicii către populație au fost respectate, reușindu-se și livrarea la export cu 2.7% produse peste contractul inițial. La rându-le, „oamenii muncii“ din Alexandria s-au evidențiat prin economii la resursele materiale și energetice. Potrivit cifrelor, fuseseră „salvate“ de la consum 1.140 tone de combustibil convențional și 1980 MWh energie electrică.

(Continuare în pag. a II-a)

Artiști scoși de la radio pentru „interpretări agresive“

Presiunea politică, propaganda, îndoctrinarea exercitate prin intermediul radioului și televiziunii nu se făceau doar cu ajutorul emisiunilor tematice, ci și prin „tăierea“ legăturilor cu Occidentul, în forma lor... muzicală! Robinetul de la care curgeau spre români acorduri capitaliste a fost strâns ușor-ușor, pentru ca în 1989 nici măcar să nu mai picure!

„S-a ajuns într-acolo încât să se difuzeze numai muzică românească – povestește realizatorul de emisiuni radio Titus Andrei. Erau producții cu duiumul, pentru că se făceau și multe festivaluri în care se cânta numai și numai muzică tematică. Festivalul Cântecului Ostășesc «Te apăr și te cânt, patria mea!». Concursul Cântecului de Pace. Concursul de Cântece muncitorești. Festivalul Cântecului Politic pentru Tineret de la Costinești, care era de fapt fostul Festival al Cântecului de Dans de la Costinești, rebotezat în spiritul regimului comunist.“ Radioul era obligat să înregistreze piesele din aceste festivaluri și să le difuzeze atât în programele muzicale de la radio, cât și în emisiunile de gen. La Festivalul Mamaia nu se mai dădeau premii diferențiat – trofeu, locurile I, II și III. Criteriile după care se premiau piesele – denumite „laureate“ – erau politizate, desigur. Cântecele trebuia să fie cât mai mobilizatoare, educative, pline de osanale. Chiar și Festivalul Melodii, care era un fel de Mamaia al Bucureștiului, începuse să se politizeze. Toate aceste piese mai mult sau mai puțin tematice erau prezentate la radio în moduri diferite, după cât de devotați regimului erau redactorii. Unii se limitau la a le anunța sec titlul, compozitorul, textierul și interpretul, alții le prezentau cu surle și trâmbițe.

(Continuare în pag. a II-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR“

SCHIMB DE EXPERIENȚĂ PE PROBLEME DE AGRICULTURĂ

Două sunt motivele care m-au făcut să înscriu în acest colț de pagină această anecdotă „de N carate“ din bancoteca Epocii de Aur! Unul ar fi emoționanta evocare a unui episod din viața acelei personalități de excepție a diplomației românești care a fost și rămâne Corneliu Mănescu, evocare recent apărută în paginile Scînteii – serie nouă și atât de percutantă.

Al doilea motiv mi-l oferă observația pe care mi-au transmis-o câțiva cititori ai acestor pagini, potrivit căreia unele snoave au mai circulat de-a lungul vremii în alte variante. Răspunsul este foarte simplu: fiind folclor, asemenea anecdote au avut o circulație foarte largă în timp și spațiu, implicit variante de text diferite. Așa s-a întâmplat și cu anecdota pe care o voi istorisi mai departe, anecdotă pe care am auzit-o pentru prima oară în primăvara lui 1969, atunci când ministrul nostru de Externe, Corneliu Mănescu, a fost invitat al studenților din Universitatea București. Peste ani, chiar în 1989!, bancul a reapărut, bineînțeles fără specificarea... sursei originare. Dovadă a faptului că, dincolo de vreme, mentalitățile nu se prea schimbaseră. Și, deci, aveam de ce să râdem. Așadar...

Comunicat al agenției de presă TASS: O nouă provocare a imperialiștilor chinezi. Ieri, la granița chino-sovietică, un tractor sovietic care ara în mod pașnic a fost atacat, în mod banditesc, de două avioane-pirat chinezești. În legitimă apărare, tractorul sovietic a deschis focul și a doborât unul din cele două avioane.

Comunicat al agenției de presă CHINA NOUĂ: Agenții imperialiști de la Moscova și-au dat încă o dată arama pe față! Ieri, la punctul de graniță chino-sovietică, două avioane chineze care răspândeau îngrășăminte chimice au fost atacate în mod criminal de un tanc sovietic deghizat în tractor. În legitimă apărare, cele două avioane au deschis focul și s-au apărat eroic. Pe bună dreptate, opinia publică se întreabă: „Cui folosesc aceste manevre criminale?“. Răspunsul nu poate fi decât unul singur: „În nici un caz cauzei socialismului, păcii, destinderii și colaborării între popoare!“.

Comunicat al agenției de presă AGERPRES: Ieri, la granița chino-sovietică a avut loc un schimb de experiență pe probleme de agricultură. Schimbul de experiență a decurs într-o atmosferă caldă, tovărășească, pe deplin caracteristică relațiilor statornicite între cele două partide, țări și popoare.

Șerban CIONOFF

JURNALE PERSONALE

28 MAI

În sfârșit, o nouă asociație a luat naștere la Paris, „Patrimoines culturels en danger“, în al cărei prim manifest citim:

„În fața genocidului cultural din România, ne vom consacra prima acțiune acestei țări latine, francofone și francofile, situate (sic!) la 2.000 de kilometri de fruntariile noastre“.

După ce promite că va publica o broșură asupra distrugerilor (atât din București, cât și din sate), Asociația „Patrimonii culturale în primejdie“ prevede următoarele inițiative, în cadrul a ceea ce numește „Action Roumanie-Europe“:

„Vom cere posturilor de radio ce emit în Europa de Est să difuzeze dorința noastră ca, în seara de 21 iunie, cât mai mulți locuitori din aceste țări să aprindă o lumânare de solidaritate cu România. Sperăm că numeroși vor fi aceia care se vor alătura acestei acțiuni simbolice.

Pe de altă parte, cu prilejul sărbătorii muzicii, patronată de Ministerul Culturii din Franța, câte un cântec, câte un gând, câte un cuvânt vor fi dedicate României. Astfel se va demonstra poporului român că el nu este izolat sau uitat și că, de fapt, Comunitatea Europeană consideră acest patrimoniu cultural și arhitectural, atât de primejduit, ca fiind al său“.

Să nu-și facă funcționarii cu persecuția nici o iluzie: orice nouă măsură de represiune își va afla ecoul imediat în Occident.

Monica Lovinescu,
Pragul. Unde scurte V, București,
Humanitas, 1995, p. 181

Vizită la Uca Agârbiceanu. Îmi face bine atmosfera acestei case, unde am trăit clipe frumoase cu bătrânul ei părinte. Am mereu impresia că el îmi stă în continuare în preajmă, vrea să mă ajute, mă „asistă“. Bunătatea lui nemărginită. Vorbit cu Dere la telefon, după multe ezitări. N-a vorbit, nu s-a putut, să înțeleg situația etc. Aud că M. ar fi rămas totuși în aparatul de propagandă, șef-adjunct de secție, deci subalternul fostei sale funcții. Dere îmi zice să mai aștept, să mai sun, să mai vadă el ce poate face.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

O zi cu securistul Georgescu

Cobor scările și dau să ies din bloc. Trec pe lângă cutia cu scrisori și întorc instinctiv capul. Privirea mi se oprește pe un carton albastru, ce nu părea să fie vreo felicitare de Paști. Deschid cutia, scot cartonul din hârtie aspră, gen sugativă, de culoare albastru-milițian. Era pentru mine, chiar de la Miliția Capitalei, cu mențiunea „Biroul Populației“.

De ce de la Biroul Populației al Capitalei, și nu de la cel al sectorului, de unde mi se emisese buletinul de identitate? Brusc, mi-am adus aminte de discuțiile avute cu unii dintre prietenii de familie... Asta e de la Secu'! Începuse „vânătoarea de vrăjitoare“, cum îmi povestiseră câțiva dintre ei, care deja trecuseră pe-acolo. Mă avertizaseră că s-ar putea să fiu și eu chemată sau cei din familie, pentru că aveam rude afară.

M-am hotărât să nu pomenesc nimic despre invitație până nu mai vorbeam cu cei care avuseseră parte de interogatorii. O cunoștință, care lucrase prin Externe și devenise apoi avocat, m-a sfătuit să nu mă duc de prima dată. Îl rugasem să se intereseze dacă poate da de acea invitație și la ce să mă aștept. A făcut-o, dar nu mi-a dat amănunte, pretextând că nici el nu știe mai mult. „La urma urmei, n-ai făcut nimic rău!... Dar trebuie și ei să întrebe, știi cum e!...“ De-atunci, n-am mai dat de el până nu s-a terminat ancheta. Aveam să aflu mai târziu ce bănuiam mai demult, că era „ciripitor“.

(Continuare în pag. a II-a)

DISTINCȚII ACORDATE FAMILIEI CEAUȘESCU

„Tovarășul“, decorat de Kremlin în contul „marelui război“

În impresionanta colecție de distincții acordate cuplului Ceaușescu (medalii, decorații, chei onorifice ale orașelor, diplome), primite de la șefi de stat și de guvern din toată lumea, figurează și medalia jubiliară „30 de ani de la victoria în marele război pentru apărarea patriei 1941-1945“. Instituită de Prezidiul Sovietului Suprem al Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste prin Decretul de la 25 aprilie 1975, medalia i-a fost acordată lui Nicolae Ceaușescu două săptămâni mai târziu.

Onoarea decernării prestigioasei decorații i-a revenit ambasadorului sovietic la București, V. J. Drozdenko, în timpul ceremoniei desfășurate la sediul CC al PCR. Diploma era însoțită și de un mic text care cuprindea, pe lângă numele emitentului și titlul distincției, și o formulă consacrată: „participantului la război“.

Ironie a sorții, anii „marelui război“ Ceaușescu și-i petrecuse departe de front, la „adăpost“. Între 1940 și 1944 a fost închis, din cauza convingerilor politice, la Jilava, Caransebeș, Tg. Jiu. Au fost anii de „școală revoluționară“, cum îi va plăcea să spună peste decenii, când devenise deja primul om al țării. Despre perioada de detenție vorbea însă arareori, în cercurile de prieteni. Știm totuși că tânărul Nicolae Ceaușescu, pe atunci în vârstă de 25 de ani, se îndeletnicea, ca mai toți deținuții, cu partidele de șah, joc ale cărui taine le-a aflat de la colegii de celulă. Pe lângă sportul minții, a deprins și câteva meserii, fiind repartizat la atelierele de zugrăvit (la Caransebeș) și în echipa de electricieni (la Tg. Jiu). În lagărul de muncă Tg. Jiu, unde se aflau 6.000 de deținuți, a stabilit relații bune cu paznicii și chiar a luat legătura cu exteriorul. Adeseori, primea și vizitele tovarășei sale de viață, Elena Petrescu.

FOTO: Arhivele Naționale

În 1975 însă, la data înmânării medaliei jubiliare, Nicolae Ceaușescu trecuse într-o altă etapă a carierei politice, ocupând deja primele funcții în partid și în stat. Și relațiile diplomatice cu URSS, condusă în acea perioadă de Leonid Brejnev, se normalizaseră, după momentul critic din august 1968, când „Geniul din Carpați“ refuzase invadarea Cehoslovaciei.

Povestea medaliilor acordate de URSS lui Nicolae Ceaușescu și-a scris ultima filă abia în 1990, când medalia jubiliară (1975), ordinele „Lenin“ (1973, 1988) și „Revoluția din Octombrie“ (1983) i-au fost retrase post-mortem fostului șef de stat român.

Florin MIHAI

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES
Agenția Națională de Presă AGERPRES

NICOLAE CEAUȘESCU ȘI EFECTELE PRIVILEGIILOR NOMENCLATURII COMUNISTE

(Urmare din pag. I)

Jumătate din suma respectivă a fost transferată de conducerea PCR în luna decembrie 1965, iar la începutul anului 1966 au ajuns la Moscova încă 250.000 de dolari.

Pentru a-și păstra funcția de lider al PCR, Nicolae Ceaușescu a menținut privilegiile celor din nomenclatura de partid. Totodată, acesta a căutat să elimine din sistemul de conducere al PCR persoanele care ar fi putut contesta, la un moment dat, poziția sa supremă în partid. Astfel, în primăvara anului 1974, Nicolae Ceaușescu a hotărât limitarea accesului unor vechi membri ai PCR la funcțiile de vârf ale partidului-stat, în cazul în care copiii lor își stabileau domiciliul în străinătate. Emigrarea constituia, în ochii lui Nicolae Ceaușescu și nu numai, un eșec educativ major, mai ales în condițiile în care părinții copiilor respectivi se erijau în „educatori ai maselor populare“ și „exponenți fideli ai cauzei comuniste“. În acest sens, în ședința Prezidiului Permanent al CC al PCR de la 25 martie 1974, Nicolae Ceaușescu a declarat: „A doua problemă este că sunt copii ai unor activiști, chiar ai unor membri ai Comitetului Central care au rămas în străinătate sau alții au plecat cu aprobări legale să se stabilească în străinătate. În fond, este incompatibilă calitatea de conducător de partid și de stat cu a avea membri de familie, nu trimiși în străinătate să lucreze, ci care se stabilesc definitiv în străinătate. Sigur, este un caz special, îl putem analiza, dar ca linie generală aceasta nu se poate.

Cartierul Primăverii a fost construit în perioada interbelică pentru funcționarii de la Întreprinderea de Gaz și Eletricitate. Avea cele mai moderne dotări și așezare centrală, astfel că a devenit rapid reședința nomenclaturii bucureștene FOTO: NOI Media Print

Nu se poate ca fiica sau fiul unui membru al Comitetului Central să se stabilească în Israel, Statele Unite, Anglia sau Turcia, iar tatăl său dă lecții de educație revoluționară sau de patriotism. Aceasta se referă inclusiv la cei care merg în țările socialiste, deși nu avem nici unul dintre fiii membrilor Comitetului Central care să fi mers în țările socialiste.

Acum vine și Congresul și va fi greu să alegem și în Comitetul Central oameni care au copii stabiliți în străinătate. Acest lucru trebuie să fie foarte clar“.

Regula respectivă – prin care s-a impus o epurare mascată a membrilor Comitetului Central al PCR – s-a aplicat la toate congresele partidului care au urmat (în anii 1974, 1979, 1984 și 1989). La vârful piramidei puterii au rămas doar cei care s-au cramponat de pozițiile politice care le confereau privilegii deosebite față de cetățenii obișnuiți. Astfel, anumiți membri ai nomenclaturii PCR au putut beneficia de oportunitățile apărute ca urmare a emigrării în masă a cetățenilor români de etnie germană și a celor de religie mozaică. În condițiile de atunci, este posibil ca în locuințele „cedate“ de cetățenii care au emigrat în alte state, până în anul 1989, să se fi instalat tocmai cei care au avizat favorabil plecarea definitivă din România a persoanelor în cauză, fără întocmirea formelor legale de „cedare“ a locuințelor respective către statul român. Cu alte cuvinte, tocmai activiștii de partid și anumiți comandanți din Securitate și Miliție au fost printre cei care au încurajat în mod perfid emigrarea cetățenilor români. Scopul lor a fost acela de a se instala în casele confiscate în numele statului român și de a obține la prețuri derizorii mobilă stil, obiecte de artă ș.a.

Dr Petre OPRIȘ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

O zi cu securistul Georgescu

(Urmare din pag. I)

Nu m-am dus în ziua în care fusesem chemată și nici n-am spus familiei ce mi se întâmplă. Trecuse o săptămână și nu primisem altă invitație. Dar, în scurt timp, am primit un telefon. Era vocea unui bărbat, care s-a recomandat „Georgescu“. Și atât. L-am întrebat depre ce e vorba, că nu reieșea din invitație. I-am mai spus că nu am venit, pentru că am crezut că e o greșeală sau ceva în legătură cu buletinul. „Nu, nu e vorba despre asta, trebuie să îmi răspundeți la câteva întrebări, nu durează mult, avem ceva de lămurit, vă aștept“, mi-a explicat, foarte politicos, Georgescu.

Trebuia totuși să vorbesc cu ai mei. L-am luat deoparte mai întâi pe bunicul. Avea nu numai experiența războiului, ci și pe cea amară a pușcăriei politice comuniste. Mi-a spus: „P-ăștia trebuie să-i minți cu sânge rece. Ce ai declarat la început, pe aia să mergi, indiferent cu ce te amenință. Să nu-ți fie frică. Nu tremuri, nu plângi. Or să-ți întindă multe capcane, or să-ți spună multe minciuni, ca să scoată de la tine ce vor ei. Îl iei pe «NU» în brațe! Să nu cedezi, pentru că nu ai de ce. Că avem rude în străinătate? Ei, și, câți nu au? Ăia n-au făcut nimic împotriva regimului. Au plecat după bani!“.

A venit și ziua „Z“. Georgescu mă informase că trebuie să intru la Miliția din Eforie și să îl aștept să coboare, că mă ia el de-acolo, „ca să nu mă rătăcesc pe culoare“. Am văzut, în semiobscuritatea holurilor vopsite în cenușiu deprimant, silueta măruntă a unui bărbat cu părul creț, tuns scurt și cu ochelari de vedere cu lentile fumurii. A venit țintă la mine, ca și cum ne cunoșteam de-o viață, mi-a întins mâna, prezentându-se, simplu, „Georgescu“. M-a rugat să-l urmez în birou. O cameră mică, unde stătea numai el. După ce mi-a spus că pot să comand câtă cafea vreau și că pot să fumez, am început o conversație jovială, despre lume și viață. Testa în ce ape mă scald și voia să creeze atmosfera de familiaritate care să îndemne la confesiuni. Mi-a spus că trebuia să răspund „sincer și fără ocolișuri“ la niște întrebări „despre niște persoane pe care le cunosc foarte bine“. „Vreau să verific dacă toate astea de-aici sunt adevărate“, ca și cum eu aș fi fost singura în care avea încredere.

Trecem la primele întrebări și mă lămuresc, în sfârșit, care e ținta lui Georgescu. E una mică, obscură, inofensivă. Era vorba despre o cunoștință de familie, fără nici un „antecedent“ contra regimului, dar care aspira să plece în străinătate. Rămân uimită, stupefiată de încrengătura prin care se ajunsese tocmai la mine, ca să... ce? Să dau, eventual, niște amărâte de declarații împotriva acelei persoane pe care o urmăreau ei zi și noapte și care nici măcar nu făcuse vreun demers oficial să plece din țară, fie și într-o excursie? Pe măsură ce Georgescu încearcă să mă convingă că M.L. (persoana în cauză) e un adevărat pericol social, un potențial „dușman al poporului“, îmi dau seama de amploarea bolnavă a demersului: nod în papură, cu orice preț, sub orice formă, ca să fabrice motive de hăituire.

Trecuseră vreo trei ore de flecăreală – tactică de a-ți obosi vigilența –, Georgescu își ceru scuze și-mi spuse că se întoarce într-un sfert de oră, că are ceva de rezolvat, și mă roagă să rămân în birou. Lasă dosarul pe masă, închis. Aha, vrea să mă testeze dacă o să scotocesc prin el. Era la mintea cocoșului că lăsase, cel puțin, semne pe undeva, ca să-mi detecteze mișcările în lipsa lui... Sfertul academic a trecut, Georgescu se întoarce și pare mulțumit că mă găsește în același loc. „Te-ai plictisit?“ Îi spun că nu.

Anchetatorul reîncepu tirul întrebărilor din care reiese că vrea să-l învinovățească pe M.L. Nu-mi dădu nici un nume, pentru moment (mi-a dat la sfârșit o parte din ale celor care „ciripiseră“ vrute și nevrute), ci numai ce conțin declarațiile. Simțeam că se enervase. Nu reușea să stoarcă ce-i trebuia de la mine. Nici n-aveam cum să-i fac pe plac, decât dacă aș fi mințit. Voia probabil să-i spun că persoana pe care o urmărea „complota“ ca să iasă din țară. La un moment dat, mă ia tare, spunându-mi că are informații că și eu urma să fac la fel. I-am zis că, atunci când mă voi hotărî să părăsesc România, am s-o fac legal, cu acte în regulă, nu pe ascuns. Voia să mă sperie. „Știi ce înseamnă Occidentul? Te-ai gândit că te-ar putea vinde acolo sau că te-ar putea pune să te prostituezi, măi, fato?“ Mă încearcă râsul de isteria lui, pe care nu și-o mai poate ascunde. Începusem să amorțesc, iar stresul îmi dădea târcoale. Mi-am spus că trebuie să rezist, că nu are ce să-mi facă, pentru că nu dețin „secretul absolut“ despre insignifiantul caz al lui M.L., ajuns la proporții apocaliptice în mintea securiștilor. „N-o să-ți faci norma cu mine, Georgescule“, mi-am spus. Revine în birou, mai trec cinci minute și pe ușă apare o zdrahoancă, cam de 1,80, care semăna cu un gardian de la pușcăriile de femei, cum văzusem în filmele occidentale. Mi-am dat seama unde dispăruse Georgescu. Securista mă salută cu răceală și se uită cu subînțeles la Georgescu, iar el îi răspunde la fel. „Dacă nu iese nimic, trecem la...“, îi spune zdrahoanca lui Georgescu, apoi se răsucește pe călcâie și iese, închizând ușa cu putere, dar fără s-o trântească. Voia probabil să mă intimideze.

I-am cerut voie lui Georgescu să dau un telefon, s-o anunț pe mama că vin mai târziu. Voiam să-i dau de înțeles anchetatorului că cei „din afară“ știu de soarta mea. Eram urmărită pas cu pas, de când cu ancheta, îi recunoșteai de la o poștă indiferent cum se deghizau. Pe cei mai mulți îi trădau detaliile vestimentare: pantofi negri cu liră și șosete albe. În rest, mai schimbau pe traseu o șapcă sau o pereche de ochelari. Aveam deja ochiul format. Odată, l-am găsit pe unul chiar în scara blocului. Mă aștepta să ies, să mă preia, pentru că urma să mă duc la Georgescu.

După vreo șase ore de interogatoriu, în care Georgescu nu reușise să obțină mai nimic de la mine, eu reușisem, în schimb, să îl fac să-mi „încredințeze“ câteva nume ale „turnătorilor“ din dosar. Unii dintre ei ne intrau în casă, ca buni prieteni... Am cerut voie să merg la toaletă. M-a însoțit și a rămas la ușă, să mă aștepte. Am intrat într-o cabină. O pală de vânt a făcut să se trântească ușa unei alte cabine. Când am ieșit din cea în care eram eu, Georgescu intrase în toaleta femeilor și era jumătate aplecat pe fereastră, privind în jos, în curtea interioară. Când m-a văzut, a respirat ușurat. Crezuse c-am sărit de la fereastră, de frica lor...

Sânziana STANCU

DIN ARHIVELE SECURITĂȚII

Brucan încerca să își vândă Opelul

1. În discuțiile purtate la domiciliu, în zilele de 27 și 28 mai a.c., soții Brucan au comentat știrile difuzate de posturile de radio occidentale cu privire la evenimentele cu URSS, apreciind că „stadiul actual al democrației din această țară este fără precedent“.

Din aceleași surse de informare, Brucan Anca le-a relatat părinților că a auzit despre măsurile care s-ar fi luat cu privire la Mazilu Nicoleta și la fiul acesteia. Brucan Silviu s-(a ab)ținut de la comentarii, în schimb, soția sa și-a exprimat (...) în legătură cu veridicitatea acestor știri, în special (cu) privire la fiul familiei Mazilu.

Deși a primit corespondența, între care și (...) Centrului medical „Beth Israel“ din New York, (...) să achite contravaloarea asistenței medicale (...) a beneficiat în perioada în care (...) unitatea sanitară, comentariile (...). La întrebarea fiicei (...) scrisoarea pe care a primit-o (...) în care a fost internat.

2. În ziua de 27 mai a.c., Brucan Silviu s-a deplasat la Întreprinderea pentru distribuirea combustibilului solid și a materialelor de construcții, unde a comandat, contra cost, 1.000 kg de cărbuni brichete. Cantitatea de combustibil solicitată i-a fost livrată în aceeași zi.

În ziua de 28 mai a.c., împreună cu ginerele său, s-a deplasat în Strada Herăstrău nr. 15, unde se află parcat autoturismul Opel oferit spre vânzare. Deși s-au prezentat doi prezumtivi cumpărători, tranzacția nu a fost încheiată, probabil datorită prețului cerut.

3. Nicolae Mircea s-a prezentat, în ziua de 27 mai a.c., în mod normal la program, la sfârșitul căruia a plecat cu trenul la București.

A obținut aprobarea să rămână în Capitală în zilele de 29 și 30 mai a.c., pentru a restitui Ministerului Eucației și Învățământului proiectele tipizate împrumutate de la această instituție anterior și pentru rezolvarea unor interese personale.

Document din volumul: Dosarul Brucan.
Documente ale Direcției a III-a Contraspionaj a Departamentului Securității Statului (1987-1989), Iași, Editura Polirom, 2008, p. 655-656

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Dacă află ceva, i-am zis, îl rog s-o pună pe secretara lui să mă sune. Întâlnit întâmplător pe Primus, tot mai gras, mai surd, mai jegos. Alte dăți, părea că mă ocolește. Acum însă foarte zâmbăreț mă acostează: a fost la Paris, a vorbit mult despre mine cu Marie-France, fiica lui Ionesco. Dar când a fost el în Franța, îl întreb, căci nu știusem să fi fost plecat. Îmi răspunde cu cel mai firesc aer: În 1986... daaaa.... atunci a discutat el mult cu Marie-France, deși în condiții „dificile“, căci e sigur că au fost tot timpul urmăriți... Ce-au vorbit de mine, nu-mi spune. Promite să mă caute o dată, să stăm mai pe-ndelete de vorbă... I-au trebuit, oricum, trei ani ca să-mi spună povestea asta cu Parisul! – Refuzat să merg la festivitatea întâlnirii de zece ani a promoției '78 („ars amatoria“: Groșan, Țeposu și ceilalți, care-mi erau totuși dragi). Nu suport lume, discuții inepte, simulare a interesului și bucuriei de a ne revedea etc. etc., tot tacâmul. Cu atât mai puțin „compasiunea“ ce mi se arată tot mai des și tot mai fără jenă. – Cis la masă, în trecere spre Oradea. Întâmplarea lui cu convoiul la „club“. Discuție, acolo, à bâtons rompus, încât nici acum n-a înțeles ce voiau de la el. Cred în continuare că e o tactică aceasta: intimidare, profilaxie, avertisment. Dacă nu ești cuminte, discuția se poate duce pe cu totul alt ton, se schimbă foaia.

B., foarte bine, seară-noapte. Lungă confesiune – deși inutilă – îmi face bine, ca un „divan“ freudian. Psihoterapie. – Vizită la Uca, pe care o găsesc acum schimbată, bolnavă, deși se străduiește să fie veselă și să mă primească drăguț. Și ea, predispusă la confesiuni. Suferim cu toții de aceeași nevroză. – Vis foarte rău cu C., pe care nu îndrăznesc să-l interpretez, căci îi cunosc semnificația malefică.

Mircea Zaciu, Jurnal. IV,
București, Editura Albatros, 1998,
p. 443-444

Ieri am terminat, în sfârșit, plombele de mixaj la „Secretul armei... secrete!“. Dacă fac o socoteală de când am început acest film – 15 februarie 1987 – se fac doi ani, trei luni și jumătate de când lucrez la el. Este, din păcate, un record: dar jumătate din acest timp filmul a stat în sertare.

Sper că acum va ieși, în sfârșit, în lume. Să dea Dumnezeu!

Alexandru Tatos,
Pagini de jurnal. Ediție alcătuită de
Liana Molnar-Tatos, București,
Editura Albatros, 1994, p. 534

Azi, după masă, spectacol la teatrul „Bulandra“, „Câinele grădinarului“ de Lope de Vega. Vorba vine că autorul e L. de V. Autorul e Florian Pittiș. O nebunie de-a lui, cântată, jucată, strigată, țipată, dansată, niciodată șoptită și totuși antrenantă, agreabilă, tinerească, sala plină, plină, plină, mai mult tineret, care-l adoră pe „Moțu“ Pittiș, un talmeș-balmeș de costume, gesturi, ritmuri, replici și „bancuri la zi“, pe un fond muzical de rock, vals, canțonetă, nici nu mă forțez să înțeleg vreun cuvânt. La ce bun?! M-am relaxat, am râs cu poftă, au un chef nebun de jucat actorii ăștia, iar Pittiș, o fi, n-o fi nebun de legat, dar știe să-și antreneze colegii și pe public să-l facă să mai uite că a ajuns unde-a ajuns. Interpreții sunt: Pittiș, Ileana Predescu, amuzându-se copios într-un travesti de conte, Emilia Popescu, spirt, nu alta, Adriana Mocca, Oana Pellea nostimă, hazoasă, Marcel Iureș, Răzvan Ionescu, Gruia Mihai Sandu, un excelent comic, proaspăt angajat al teatrului, Constantin Drăgănescu și Doru Ana. Muzica: Sorin Chifiriuc. Scenografia: Doina Râpeanu, fata unor prieteni de-ai noștri, tot râmniceni și ei! Da! Da! Un spectacol vesel, plin de vervă al unui nou autor: Lope Florian de Vega Pittiș!.

Titel Constantinescu,
Frica și... alte spaime, București,
Editura Victor Frunză, 1996, p. 322

Artiști scoși de la radio pentru „interpretări agresive“

(Urmare din pag. I)

Compozitorii mai scăpau în asemenea festivaluri și câte o melodie de dragoste, numai că și acestea trebuia să fie cu „seninul din ochii tăi“, „dor nemărginit“, „la braț cu tinerețea“, „cer fără nori“, „iubesc tot ce-i mai frumos în această lume“. Texte pacifiste, pozitive, caline, care propovăduiau filosofia că nimic rău nu se poate întâmpla în lumea aceasta. O filosofie tocmai bună de îndoctrinat copiii și adolescenții. Trăiam cu toții într-o „lume minunată“, o „lume fără întuneric“. Cel puțin așa se auzea de la radio!

„În 1989, s-a atins apogeul în materie de comenzi în muzica de la radio. Bieții compozitori dădeau piese foarte bune, melodioase, care se pot asculta oricând, dar cu texte în tiparul vremii. Versurile au nenorocit zeci, sute de cântece care ar fi avut șanse reale să devină șlagăre“, spune Titus Andrei.

În radio se găsea muzică străină: multă muzică din Occident, dar și mai multă din statele comuniste. „Toate aceste piese ajungeau în România, pentru că și țara noastră făcea parte dintr-un circuit internațional muzical. Doar că noi le ascultam, le stocam și nu le difuzam pe post, pentru că nu aveam voie“, continuă Titus Andrei.

În '88 mai puțin, dar în '89 în mod expres, soliști precum Loredana Groza, Silvia Dumitrescu sau Gabriel Cotabiță erau interziși pe motiv de „interpretări agresive“. Erau prea în forță, prea vioi, prea energici pe scenă. „Pe lângă aceștia și toți «fugiții» din țară, interzisă era toată muzica rock. Cine știe cum reușeam să mai introducem în emisie câte o piesă pop, câte o baladă! Dimineața, de la 8:00 la 9:00, aveam «La microfon melodia preferată». Dacă până prin 1988 mai strecurau și câte o piesă străină, în 1989, redactorii erau obligați să difuzeze numai și numai muzică românească. Din muzica autohtonă erau preferate folclorul și romanțele, pentru care existau emisiuni de sine stătătoare“, povestește realizatorul de programe.

Una dintre emisiunile preferate de melomani era „O melodie pentru fiecare“, devenită celebră pentru dedicațiile pe care puteau să și le dea oamenii în preambulul cântecelor. Dar, la un moment dat, s-au interzis chiar și aceste mici bucurii – dedicațiile. Singurele texte din emisiune ajunseseră să fie doar comentariile redactorilor despre diverse grupaje muzicale. Până să se ajungă să se interzică total muzica occidentală, fusese introdusă cerința expresă de a nu se difuza două melodii străine una după alta. Titus Andrei a avut „tupeul“ de a difuza la Radio Tineret, într-o dimineață, o succesiune de patru-cinci piese străine, „furat“ fiind de o selecție ABBA. Faptul nu putea fi trecut cu vederea. A fost chemat la conducerea Radio-televiziunii și sancționat. Așa se întâmpla cu toți cei care nu se supuneau noilor reguli. În ultimele luni ale lui '89, cei din Radio își șopteau pe holuri „Ce ne facem? Până unde o să se ajungă?“...

Dana COBUZ

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Printre fruntași, Întreprinderea de Rulmenți, Întreprinderea de Panouri și Tablouri Electrice, Întreprinderea Mecanică „Islaz“. La malul mării, la Constanța, constructorii și-au respectat și ei „angajamentele în muncă“. Ei au predat cu două săptămâni înainte de termen pasajul rutier de pe DN 39 din dreptul localității Tuzla, ridicat peste liniile feroviare ale Fabricii de Construcții și Reparații de Nave Mangalia.

Șlagăre de mahala și acorduri de rock în toiul nopții

La sfârșit de săptămână, fiecare petrecea cum credea de cuviință. Ce era pentru unii distracție, pentru alții era calvar. „După ora 21:00 poți să te plimbi prin cartierul «Zona Gării» ascultând – chiar dacă nu ești meloman – o mare varietate de melodii și stiluri interpretative. Magnetofoane oftează de inimă albastră în limba engleză sau fac să zdrăngăne geamurile în ritmul unui rock îndrăcit (îndrăgit?), radiouri ne dau știri muzicale cu privire la ce se mai întâmplă în «Grădina lui Ion»“, scria un reporter pornit pe urmele unei sesizări primite la redacție la ceas de seară. Ajuns în cartierul Drumul Taberei, la o oră mică, ziaristul remarca: „Megatangourile se interferează cu mega-acordurile muzicii orientale ce se împrăștie în noapte din apartamentul nr. 40. Până acum, e cea mai răsunătoare petrecere și prima dotată cu orgă de lumini. Ni se confirmă bănuiala că, în aceste exagerări ale spiritului gregar, nici măcar nu predomină gustul (exagerat și egoist practicat) pentru muzică și dans, ci gustul pentru zgomot. Acest fiu vitreg și renegat al civilizației“.

„Zilele culturii cehoslovace“

La Reșița, Casa Culturii RS Cehoslovace din București, Comitetul de Cultură și Educație Socialistă al județului Caraș-Severin și Casa de Cultură a Sindicatelor pregăteau „Zilele culturii cehoslovace“. Era ultima manifestare realizată în colaborare între cele două „țări frățești“ în luna mai. A 44-a aniversare a eliberării a Cehoslovaciei de sub „robia fascismului“ prilejuise la București, Piatra Neamț și Galați desfășurarea „Zilelor filmului cehoslovac“ (4 mai), iar la Constanța organizarea unei conferințe pe temă, de consulul general Karel Dostal. Trei zile mai târziu, memoria soldaților români, căzuți pe frontul de vest, a fost cinstită la cimitirul din Zvolen. La 8 mai, Jan Papp, ambasadorul cehoslovac la București, a oferit o recepție, cu ocazia Zilei Naționale a țării sale. Manifestări „cultural-științifice“ s-au desfășurat și la Casa Culturii RS Cehoslovace din capitala României, unde dr Libusa Vajdova, de la Academia Slovacă de științe din Bratislava, a susținut prelegerea „Receptarea operei lui Mihai Eminescu în literatura cehă și slovacă“. La sfârșitul lunii, în cadrul „Zilelor culturii cehoslovace“ urmau să se verniseze câteva expoziții de fotografie („Praga veche, Praga nouă“ a artistului Alexandr Paul, „Cehoslovacia contemporană“), proiecții de filme documentare, desene animate și lungmetraje.

Noul mers al trenurilor

Începând cu 28 mai, a intrat în vigoare noul plan al mersului trenurilor de călători (exprese, rapide, accelerate, de persoane și curse) și de marfă. În 1989, capacitatea de transport a CFR ajunsese la 1,3 milioane de locuri zilnic. Pe lângă trenurile permanente de călători, existau și trenuri sezoniere și suplimentare, funcționale mai ales pe perioada sărbătorilor pascale și de Crăciun și la sfârșit de săptămână. unele rute, până atunci lipsite de condiții decente de călătorie, s-au introdus trenuri și garnituri noi. Astfel, pe câteva rute (București – Urziceni – Slobozia, Galați – București – Suceava, București – Mărășești – Botoșani) au apărut câte două accelerate. Pentru sezonul estival, spre litoral și spre stațiunile balneoclimaterice, s-au introdus mai multe trenuri rapide și accelerate.

Piesa „Mizantropul“, la Teatrul Bulandra

La Teatrul Bulandra s-a pus în scenă piesa „Mizantropul“ de Molière, regizată de Valeriu Moisescu. În rolurile principale au fost distribuiți Irina Petrescu (Celimena) și Virgil Ogășanu (Alceste), echipa din spatele cortinei fiind compusă din Ioan Tugearu (coregraf), Livia Teodorescu (compozitor), Nina Brumușilă (scenograf). Pentru prima dată în România, piesa lui Molière era tratată într-o manieră diferită. Valeriu Moisescu optase pentru un decor special, care să redea scena unui teatru și cabinele actorilor. „Identificarea dintre Alceste și Molière dă semnificații noi dureroasei revolte a lui Alceste, interpretat cu vibrantă tensiune interioară de Virgil Ogășanu, care nu uită nici dimensiunea autoironică a rolului. (...) Irina Petrescu realizează o Celimenă de mare și autentică profunzime, subliniind cu demnitate nobilă și sensibilitate lupta pentru păstrarea mândriei ei de femeie și a dreptului său de a fi liberă să aleagă“, scria Ileana Berlogea în Informația Bucureștiului.

Florin MIHAI

Scînteia

ÎN SPIRITUL SARCINILOR SUBLINIATE DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU LA PLENARA C.C. AL P.C.R.

O etapă nouă, superioară în dezvoltarea tuturor localităților țării

EDUCAREA GÎNDIRII ECONOMICE obiectiv de seamă al muncii politico-ideologice

DIN ARHIVA CC AL PCR

Planul șantierelor tineretului în anul 1989

– lei –

Nr. crt.	Șantiere ale tineretului	Număr	Plan valoric 1989
1.	Naționale	16*	2.613.406.000
2.	Județene	41	447.800.000
3.	Locale	110	449.196.000
TOTAL:		167	3.510.402.000

Notă: *) *Deoarece în anul 1989 urmează să fie constituite noi șantiere naționale ale tineretului, planul prezentat mai sus se referă la cele existente la data elaborării programului*

Planul valoric al șantierelor naționale ale tineretului în anul 1989

– mii lei –

Nr. crt.	Obiectivul la care se organizează șantierul național	Plan 1989
	A. În industrie	
1.	Canalul Dunăre – București	680.000
2.	Combinatul Minier Motru	280.000
3.	Combinatul Minier Rovinari	200.000
4.	Amenajarea complexă a râului Dâmbovița	250.000
5.	Centrala termoelectrică Drobeta-Turnu Severin	224.200
6.	Canalul magistral Siret-Bărăgan	88.452
	TOTAL A	1.722.652
	B. În agricultură	
7.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Câmpia Buzăului – Buzău	165.000
8.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Câmpia Caracal	128.000
9.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Sculeni-Tuțora-Gorban	81.797
10.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Frunzaru – Teleorman	79.850
11.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Valea Ierului	72.643
12.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Făurei-Jirlău	109.690
13.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Câmpia Buzăului – Prahova	70.000
14.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Frunzaru Olt	58.592
15.	Sistemul de îmbunătățiri funciare Ipotești I Sud	55.682
16.	Lucrări de combaterea eroziunii Solului în județul Cluj	69.500
	TOTAL B	890.500
	TOTAL GENERAL	2.613.406

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR – Cancelarie, dos. nr. 30/1989

CĂLUGĂRII ȘI „APOSTOLATUL SOCIAL“

(Urmare din pag. I)

Era o tradiție pe care am prins-o: în momentul în care vedeam că cineva are atârnat de gât aparatul acela vechi de fotografiat, fugeam. Orice călugăr fugea și se ferea să nu fie filmat. Se pierdea prin mulțime și-și căuta locul. Nu doream să fim fotografiați pentru că era directivă dată de la duhovnic. „Dacă cineva filmează, nu stați, dacă cineva vă pune o-ntrebare, nu răspundeți, trimiteți la părintele stareț. Dacă vă abordează și vă-ntreabă câți călugări sunt în mănăstire, nu ați văzut, nu ați auzit. Trimiteți-i să vorbească numai cu părintele stareț și spuneți că nu știți, că sunteți noi aici, că nu cunoașteți. Dacă-ntreabă câți preoți sunt în mănăstire, nu știți, trimiteți să-ntrebe pe părintele econom.“ Nu aveam voie, prin statutul mănăstirii, să discutăm cu persoane străine, să spunem ce gospodărie are mănăstirea sau ce avere, ce pământ, ce animale. Starețul răspundea personal la toate-ntrebările și, bineînțeles, el punea repede o prăjitură, un pahar cu vin, iar cel care venea lua două-trei informații care nu interesau pe nimeni. Starețul știa ce trebuie să spună, apoi oaspeții plecau în treaba lor, fără să ne mai abordeze pe noi“, mărturisește părintele Calistrat.

Monahii își câștigau zilnic libertatea prin multe ore de muncă. La câmp, la animale, la țesut sau la întreținerea obiectivelor turistice în care slujeau. Partidul nu-i putea atinge, pentru că avea nevoie de forța de muncă pe care o reprezentau, iar între liderii comuniști și cei ai Bisericii funcționa un acord mutual care făcea ca lucrurile să meargă mai departe fără probleme. Pericolul pândea însă, iar asta știau toți. „În jurul orei 11:00 era gata slujba în fiecare zi, pentru că de la ora 10:00 pe timpul lui Ceaușescu începea campania agricolă. Mănăstirea Sihăstria a rezistat foarte bine regimului comunist prin acele gospodării frumoase pe care le avea: ferma de vaci, ferma de oi, pământurile – vreo 200 de hectare –, serele, grădinile de legume. Noi, călugării, eram considerați muncitori angajați cu contract individual de muncă anual, deci nu apăream ca monahi. Și-atunci starețul ne spunea, imediat după slujbă, «hai, fugiți la muncă, să nu treacă împuternicitul de la Culte, să vă vadă că stați degeaba», dar spunea asta numai sub formă de avertisment“, își amintește Calistrat Chifan. Călugării mai știau că se pot apăra de curiozitatea fruntașilor din partid și cu ajutorul slăbiciunilor acestora. Pentru că nordul Moldovei a rămas chiar și în timpul regimului comunist un leagăn al credinței, iar membrii de partid erau și ei români, creștini, și mergeau la biserică. Așa ajungeau să se acopere unii pe alții, dacă se intersectau întâmplător pe la vreo slujbă. „Mă-ntâlnesc la Mănăstirea Putna, la 15 august 1988, cu șeful meu de fermă. Eu eram tânăr, aveam 20 de ani. El mă vede pe mine la hramul mănăstirii, îmbrăcat frumos, și se-apropie așa, discret, cu ochelari fumurii, de mine, și mă-ntreabă: Costică, da' tu ce cauți aicea, când ar trebui să fii pe tarla?“, și-atunci, eu, ușor ironic: „Dar dumneavoastră ce căutați? Ați venit după mine?“. Și-atunci a tăcut și mi-a spus după câteva clipe: „La ora patru să te găsesc pe tarla, că vin să ne facă prezența“. Și după ora două, când s-a terminat slujba, am urcat pe bicicletă, iar la patru eram îmbrăcat în salopetă, pe tarla“, își mai amintește părintele. La câteva luni după această întâlnire „de gradul trei“, fratele Calistrat nu avea să se mai ferească de șeful de fermă, dar știa că trebuie să se țină departe de activiștii veniți la vânătoare de călugări la Sihăstria. Preoții și monahii se temeau că oricând ar putea primi ordin de la împuternicitul Cultelor să reducă din numărul călugărilor. Tinerii până la 30 de ani puteau fi scoși din mănăstire și trimiși în câmpul muncii, în societatea civilă, dacă se considera că sunt prea mulți într-o mănăstire. „Sigur că eram protejați prin aceste munci și nu eram obligați să părăsim mănăstirea, dar se vorbea, se murmura că o să vină o vreme când Ceaușescu din nou o să facă o verificare a mănăstirilor și dacă o să găsească prea mulți tineri, o să-i trimită în producție. Pentru asta, fiecare căuta să aibă un loc fruntaș în sufletul starețului, ca să nu fie trimis acasă. Veneau și spuneau «nu-i călugăriți, trimiteți-i la muncă, în producție». Dar pentru că mănăstirea avea la vremea aceea 40 de vaci, 300 de oi, 200 de hectare de pământ cultivat, 100 de hectare de pajiște, se considera că eram forța de muncă de pe acea suprafață. La Sihăstria am avut ascultarea la grajd, făcând liceul agricol. Starețul ne-a dat atribuția, în iarna lui '88, ca în postul Crăciunului să mulgem vacile și să le hrănim bine, pentru că venea o cisternă de la ICIL, cum se chema forul de-atunci, și predam 200 de litri de lapte pe zi, pe toată perioada postului. Surplusul îl făceam brânză pentru mănăstire. În Postul Mare, în '89, fiind primăvară, a spus starețul să mai predăm 40 de zile câte 250 de litri de lapte pe zi, de se mirau ăia ce performanțe avem și cât de bine contribuim la fondul de stat. Eram lăudați de forurile partidului pentru gospodăria noastră, care la vremea respectivă avea cel mai frumos grajd agricol. Era pus la punct cu fermă după standard, cu hrăniere, cu bandă de producție, cu curățitoare de gunoi. Erau performanțe la vremea respectivă. Starețul se mândrea că are tineri care lucrează bine și animale sănătoase. Tot în 1989 s-au dat câte 15 tauri la centrul de sacrificare a animalelor, la fondul de stat, la ORACA“, povestește părintele Calistrat.

Mănăstirile rezistau prin această practică. Mănăstirea Agapia avea cea mai frumoasă fermă de vite Holstein, Mănăstirea Văratec, de asemenea, creștea animale, ca și Mănăstirea Neamțu și altele din toată țara. Dar nu numai prin agricultură și prin turism se salvau călugării, ci și prin artizanat, industrie ușoară și tot ce se putea vinde la export. „La Agapia erau ateliere de tricotaje care lucrau pentru export bluze împletite la mașini speciale. Făceau covoare bătute la război de măicuțe. Turiștilor străini care veneau le vindeau din acelea bătute cu pieptenul la gherghef“, își mai amintește părintele. Și astfel treaba mergea, economia prospera, partidul avea grijă de Biserică și de monahi, iar creștinismul contribuia anual la îndeplinirea planurilor de producție.

Diana CALOIANU

În interiorul bisericilor și mănăstirilor erau depozitate obiecte culturale de mare valoare

---

Magistrala albastră, drum de ape și vis

De cinci ani, românii se puteau lăuda cu unul dintre cele mai mari canale de navigație din lume: Dunăre – Marea Neagră. S-a cochetat cu ideea construirii acestui canal încă din timpul lui Carol I, dar lucrările au început abia în 1949, în vremea lui Gheorghiu-Dej. Sistat patru ani mai târziu, fiind clasificat ca nerentabil, proiectul a fost modificat și reluat în 1976 de Ceaușescu. Se voia a fi una dintre marile ctitorii ale „Epocii Nicolae Ceaușescu“ și o dovadă a superiorității „conducătorului iubit“ față de predecesorul său. „Magistrala albastră“, o nouă piatră prețioasă bătută pe sceptrul conducătorului României socialiste, a fost inaugurată cu mare fast în 1984. Ziarele, televiziunea și radioul prezentau în reportaje și știri măreața realizare. Artiștii îi dedicau cântece și poezii. În 1989, însă, presa a fost neobișnuit de tăcută la împlinirea a cinci ani de la darea în funcțiune a canalului. Presa oficială prezenta aceleași subiecte: ultimele sarcini în agricultură, exporturi extraordinare și depășirea planului în întreprinderile fruntașe.

Alexandra ZOTTA

ARTICOLUL ZILEI

Vocația performanței într-o uzină modernă

„... Curajul de a aborda mai multe căi, dar nu bătătorite... altfel, n-ai cum să știi ce soluții să adopți la un moment dat. Mergând pe mai multe căi, ai de unde alege soluțiile cele mai profitabile“... Esența dialogului nostru cu inginerul-șef de la Întreprinderea de mașini-unelte Suceava, Nicolae Oprea, în aceste cuvinte am găsit-o. Procedând așa cum zicea inginerul mintea se ascute, e mereu în stare de veghe, nu intră pe făgașul rutinei și al inerției. Există și o teorie – verificată în practică – a inventicii care confirmă că invențiile și inovațiile, în genere, creativitatea tehnico-inginerească sunt produse ale unei mari flexibilități în gândire, ale unei pregătiri profesionale solide, din diverse discipline complementare, chiar și din cele care apar, la prima vedere, neînrudite. În majoritatea cazurilor, specialistul în inginerie – cel cu adevărat specialist – rezolvă situații dificile, creează produse competitive prin artă și știință – dacă putem spune astfel – de a învinge obstacolele (tehnico-organizatorice, psihice, sociale etc.). Dacă în artă – au mărturisit creatori de excepție, opera este rodul transpirației și mult mai puțin al inspirației (talentul fiind o condiție sine qua non), atunci în tehnică cu atât mai decisiv este rolul... eforturilor în gândire. Desigur, într-un climat de emulație, de stimulare a valorilor autentice, cum s-a statornicit în societatea noastră socialistă.

Afirmația inginerului Nicolae Oprea, venit la această unitate din Suceava – după absolvirea Facultății de Mecanică din Iași, în 1966 are, deci, acoperire în fapte palpabile. Nu e rostită la modul pur teoretic. Evoluția profesională a colectivului – ambițioasă, aprigă chiar, tinzând către performanțe, către o producție diversă și complexă – stă mărturie. Și nucleul de specialiști, de meșteri iscusiți este cam același din anii 1966-1970.

Acest nucleu a închegat secțiile și atelierele noi, a consolidat o întreprindere de prestigiu, cu câteva mii de oameni, care fabrică mașini-unelte la temă, deci unicate. Sigur că nici vechea întreprindere de reparații de interes local numai este. În locul ei și peste drum, în aceeași luncă a Sucevei, pe fostele prundișuri și ierburi de baltă, s-au construit hale moderne, înzestrate cu utilaje moderne. „În urmă cu 23 de ani și după aceea, o vreme făceam reparații pentru cele două combinate – de prelucrare a lemnului și de celuloză și hârtie –, rememorează acel trecut, nu prea îndepărtat, inginerul-șef. În 1968 produceam prima mașină-nealtă, foarte simplă, dacă judecăm cu mintea de acum. De fapt, era un polizor. Peste doi ani, fabricam un fierăstrău de debitat metale cu bandă orizontală. De prin 1972, am început să tot asimilăm produse noi, să omologăm, să umblăm după comenzi, angajându-ne în programe tot mai ambițioase. Unii – de la noi din fabrică, dar și de la alte nivele – considerau că ne hazardăm cam mult. Nu prea aveau încredere în noi.

În 1975, am scos prima mașină-unealtă cu comenzi numerice. O investiție nouă pentru o unitate de aparate de măsură și control, coordonată de noi, când a fost gata a intrat tot în componența întreprinderii. Și așa se face că avem o fabrică de mașini-unelte, cu trei mari profiluri și o fabrică de aparate de măsură și control. Mi-amintesc că s-a lucrat, într-o perioadă, când făceam și producție, și construcții-montaj în hale fără pereți, doar acoperite. Fuseserăm pătrunși de simțământul afirmării“.

– Și acest sentiment este la fel de activ, de penetrant și astăzi?

– „Cred că da, de vreme ce am atacat mereu programe de fabricație tot mai complexe, încorporând tot mai multă pricepre profesională, inteligență creativă. Să argumentez -, zice inginerul pragmatic, exact, la obiect. Prima mașină-unealtă-grea cu dificultăți tehnice deosebite a fost mașina de rabotat și frezat piese prismatice, cu posibilități de verificare prin laser, cu ghidaj cu lunetă autocolimatoare, dotată cu afișaj de cote electronic. A intrat în circuit, la beneficiari, cu numele de MRF-1600. Asta a fost isbânda anului 1982. Au urmat strungurile pentru cilindrii de laminor, care prelucrează piese până la 30 de tone, multe tipuri de mașini-unelte pentru execuția a tot felul de scule, linia de prelucrare a corpurilor distribuitoare pentru «Balanța» Sibiu, subansambluri pentru linii automate – o cooperare cu o uzină din străinătate care a mers foarte bine –, pătrunderea pe piața externă și altele.“

Sucevenii de la IMUS s-au implicat ori au fost implicați – și nu s-au eschivat nici o clipă – în producția de utilaje de mare finețe pentru industria optică – de debitat și șlefuit sticle –, în construcția „Rombac“-ului, în microelectronică, în industria de medicamente, în robotică. Au fost cazuri când cei de la IMUS au rămas singurii producători la unele tipuri de mașini-unelte. Nu-i laud, ci e o realitate. Flexibilitatea în gândire, încrederea în propriul potențial creativ și de execuție i-au determinat pe acești oameni – cu o îndrăzneală tăcută, neafișată – să asimileze zeci de elemente tipizate pentru roboți industriali, să treacă la producția de celule flexibile. Apropo de receptivitate la nou, de mobilitate. Când se apropia sorocul punerii în funcțiune a tinerei întreprinderi de rulmenți din localitate, cei de la „mașini-unelte“ au și asimilat peste 60 de tipuri AMC-uri, alte produse de mecanică fină pentru fabricația rulmenților.

Mai aflăm că la fabrica de AMC-uri s-au asimilat produse importate, s-a izbutit să se înlocuiască metalele deficitare cu plăci din rocă de andezit. Se studiază în continuare cu certe rezultate înlocuirea metalelor neferoase cu bazalt sintetizat.

Într-o asemenea unitate complexă, cu oameni care tind permanent către performanțe, cum sunt de regulă statornicii bucovineni, firește că se ivesc și probleme. Directorul întreprinderii, inginerul Iacob Costache, punea degetul pe câteva dintre răni, ce ar putea fi vindecate printr-o mai bună înțelegere a lucrurilor de alții, cât și prin racordarea tuturor forțelor interne la programul de modernizare. Probleme, dar – nici vorbă – insurmontabile. Pentru că tenacitatea bucovinenilor și spiritul lor deschis către noutățile benefice le dau oricum câștig de cauză.

Vasile IANCU
România liberă nr. 13.854

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!
BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească
În fiecare miercuri, numai cu JURNALUL NAȚIONAL
CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro
10,9 LEI
Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

VICTORIA ISTORICĂ A LUI ARSENAL

Sezonul 1988-1989 al primei ligi engleze a avut probabil cel mai dramatic deznodământ din lunga istorie a fotbalului din Albion. Când s-a stabilit programul campionatului nu exista nici un motiv care să te facă să crezi că meciul Liverpool – Arsenal ar putea avea vreo semnificație aparte. Și totuși, după dezastrul de la Hillsborough, de la 15 aprilie 1989, în care și-au pierdut viața 96 de suporteri ai „cormoranilor", lucrurile au luat cu totul altă întorsătură. Programată inițial cu câteva săptămâni înainte, confruntarea mai sus amintită a fost amânată pentru data de 26 mai. Devenea astfel ultimul meci al sezonului. Întâmplător cele două combatante erau și singurele echipe rămase în lupta pentru titlu. Înaintea duelului direct, Liverpool avea trei puncte avans și stătea mai bine și la golaveraj. Astfel, pentru a deveni campioană, Arsenal avea nevoie de o victorie la două goluri diferență. De precizat faptul că partida cheie urma să se joace pe „Anfield", terenul „cormoranilor". Mai mult, statutul de favorită al formației din Liverpool era întărit și de faptul că în săptămâna anterioară cucerise Cupa Angliei, după o victorie cu 3-2 în finala cu vecinii de la Everton.

Partida e la 26 mai avea însă să intre în istorie. După o primă repriză albă, Arsenal a reușit să deschidă scorul în minutul 52 printr-un gol controversat al lui Alan Smith. Dar lovitura de teatru avea să vină abia în prelungirile întâlnirii. În minutul 92, la ultimul atac al „tunarilor", Michael Thomas a reușit să-l învingă pe Bruce Grobbelaar, aducând titlul pentru formația londoneză. Arsenal și Liverpool au terminat sezonul la egalitate de puncte, 76, au avut aceeași diferență de golaveraj (+37), însă londonezii au câștigat datorită numărului mai mare de goluri marcate.

Pentru Arsenal a fost primul titlu de campioană după o pauză de 18 ani. Totodată, ziua de 26 mai a rămas în memoria suporterilor „tunarilor" drept „St. Michael's Day" în cinstea jucătorului care a înscris golul decisiv din confruntarea cu Liverpool. La rândul lor, nici „cormoranii" nu au uitat acea partidă, care a reprezentat unul dintre cele mai negre momente din istoria clubului. „A fost un meci ciudat. Faptul că puteam să și pierdem cu 1-0 și totuși să luăm titlul nu a fost benefic pentru noi. Sunt sigur că dacă ar fi trebuit neapărat să câștigăm, am fi făcut un meci mult mai bun și am fi câștigat", a povestit ulterior pentru BBC jucătorul lui Liverpool, John Barnes.

Pe locul al treilea în First Division (abia în 1992 avea să devină Premier League) a terminat Nottingham Forest. Au retrogradat Middlesbrough, West Ham și Newcastle. Din cauza suspendării de cinci ani dictată de UEFA pentru cluburile britanice ca urmare a tragediei de pe „Heysel" din 1985, nici o echipă engleză nu a mers în Cupele Europene. Printre jucătorii care au primit distincții la finalul sezonului s-au numărat Mark Hughes, deși echipa sa, Manchester United, a terminat abia pe locul 11, Paul Merson, pentru că a contribuit din plin la succesul lui Arsenal, dar și căpitanul lui Liverpool, Steve Nicol. Tehnicianul lui Arsenal, George Graham a devenit „antrenorul anului", în dauna omologului său de pe banca lui Liverpool, Kenny Dalglish.

Delia GOMOESCU

„Tunarii" s-au bucurat de două ori mai mult după ce le-au suflat în ultima clipă titlul „cormoranilor"

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Legea marțială pentru protestatarii chinezi

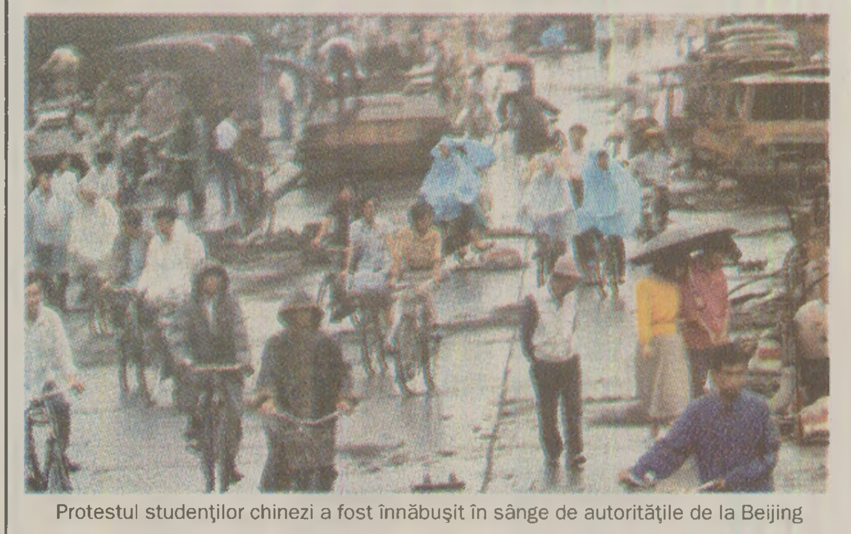
Protestul studenților chinezi a fost înnăbușit în sânge de autoritățile de la Beijing

28 mai 1989, ora 07:00
Tovarășei Olimpia Solomonescu, adjunct al ministrului,

În a șaptea zi de la instituirea legii marțiale în Beijing, constatăm continuarea scăderii tensiunii din oraș și o accentuată tendință spre normalizarea situației.

1. Trupele chemate să aplice legea marțială s-au repliat pe poziții, în afara orașului, și au organizat tabere improvizate, unde s-au instalat. Din informații care circulă în Corpul Diplomatic – dar neconfirmate de partea chineză – se conturează probabilitatea apelării la noi forțe militare deviate însă din alte regiuni.

2. Ieri după-amiază au continuat demonstrațiile organizate de studenți și reprezentanții unor organe de presă, instituții academice etc. pe arterele principale și în piața centrală. În afara apelurilor la extinderea procesului democratic, reforma politică, libertatea cuvântului etc s-au înmulțit criticile și acuzațiile la adresa lui Li Peng, ca exponent al adoptării unor măsuri de represiune contra studenților, a liniei dure față de studenți și în general față de manifestanți.

3. Din contactele recente cu instituțiile chineze, am reținut informații privind probabilitatea convocării unei ședințe a Comitetului permanent al Adunării Naționale a reprezentanților populari, în perioada următoare. În acest sens tovarășul Wan Li a revenit la Beijing, ieri după-amiază.

4. Semnalăm faptul că, la 25 mai a.c. în cadrul primirii unor noi ambasadori (ai Nigeriei, Mexicului și Birmaniei), premierul Li Peng a reafirmat fermitatea Guvernului în reglementarea situației și a avertizat asupra amestecului unor guverne străine în treburile interne ale Chinei. Li Peng a afirmat o netă distincție între măsurile avute în vedere de Guvernul chinez, în cadrul legii marțiale și modul în care s-ar fi acționat, în cazul impunerii controlului militar – ceea ce ar fi semnificat și recunoașterea pierderii controlului de Guvern.

Angelo Miculescu

Document din volumul:
1989 – Principiul dominoului.
Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București,
Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 81-82

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

„Talciocul", cartea și... proprietarul

Se pare că, în diminețile de duminică, mulți târgumureșeni își îndreaptă pașii spre locul numit „talcioc", ci, ne-am obișnuit să-i mai spunem. Ce poți cumpăra de aici? Orice. De la lucruri nefolositoare, până la cele mai grozave medicamente și piese de schimb, de la ace fără ureche, până la aparatură electronică sofisticată. Și foarte multe haine.

Pe mine, sincer să fiu, ma interesau cărțile. De găsit, nu-i vorbă, am găsit. Multe. Foarte multe. Cărți bune, dar și cărți cu care nu prea ai ce face, de povești, tratate medicale, de electrotehnică, reviste social-politice în limbile română, franceză, germană, engleză, maghiară. Cărți din biblioteci particulare, cărți aparținând unor biblioteci publice! Mi-am ales și eu una. Precizare: cartea aparținea Bibliotecii județene Mureș și poartă numărul de inventar 81.912/3.608. „Proprietarul" mi-a cerut pe ea 30 de lei. Până la urmă, am ajuns la prețul de 20 de lei. Înainte de a-i da banii îl întreb: „Nene, de unde ai cartea asta?" Întrebarea l-a supărat la culme. Replică: „Ce te interesează pe mata de unde o am? Ai bani, o cumperi, dacă nu...". După o pauză: „De fapt, cartea nu-i a mea. M-a lăsat o cunoștință să stau puțin lângă cărți...". Cartea mă interesa. Așa că am spus că aștept. Atitudinea mea a iscat o nebănuită furtună. „Vecinii" într-ale vânzării, 5-6 la număr, au tăbărât cu gura pe mine: „Ce ai cu omul, dom'le?". „Îți dau eu 15 lei – zice altul – să-ți cumperi o carte!" „Îi știm noi pe șmecheri dintr-ăștia!", sare încă unul. Între timp, s-a adunat lume în jur. Eu susțineam că această carte aparține unei biblioteci publice, și acolo trebuie să se întoarcă, deci nu poate fi vândută la „talcioc". Mă așteptam ca opinia publică să mă susțină. Dar se vede că, în diminica aceea, ea n-a mai venit la piață. S-au strâns 40-50 de „gură-cască" să mă vadă. „Naivul!" – și-or fi zis. Eu singur. Bișnițaroo – să tot fi fost vreo 15! Apelez la doi onorabili profesori târgumureșeni rugându-i să „îndrepte" un milițian spre locul cu pricina. Au căutat. Dar n-au întâlnit. Între timp, „focul" se încingea, iar proprietarul cărții nu mai apărea. Bănuiesc că făcea deja parte din „corul" celor care mă blagosloveau cu cele mai neașteptate epitete. Reușesc, totuși, să plec, însoțit de o „gardă" a celor „lezați", să găsesc un milițian. Dorință zadarnică. Cei doi „însoțitori" s-au lăsat păgubași. Insist să caut un reprezentant al ordinii publice. Ma uit. Întreb. Caut. Nimic! Ajung și la vameși. „Milițianul o fi, poate, pe partea cealaltă!" – mi se spune. O fi! Dar nu l-am găsit.

Trec pe „bulevardele" croite prin lanul de grâu și, dezamăgit, privesc, întrebându-mă: al cui e oare, grâul acesta pe care-l calcă în picioare mii și mii de oameni fără nici o părere de rău? Grâu strivit! Chiar să nu-i sângereze nimănui inima la acest spectacol? Nu știu în a cui administrație se află târgul acesta, dar am convingerea că s-ar putea face ceva pentru a elimina o nedorită carte de vizită. Ajuns acasă am dat un telefon la Miliția municipiului. Un tovarăș plutonier major mi-a spus, cert, că în piață sunt milițieni. În civil. Mulțumesc!

Meditând asupra celor semnalate mai sus, mă întreb, ca orice cetățean de rând: 1. Chiar să nu intereseze pe nimeni ce publicații se vehiculează în această piață (proveniență, conținut, etc.)? 2. De ce nu este respectată legea care stipulează clar modul de vânzare a cărții (locul și condițiile, de pildă)? 3. Cum e posibil ca într-un asemenea furnicar de oameni – unde, probabil, se petrec lucruri și mai puțin plăcute – să nu poți afla un singur reprezentant al ordinii publice? 4. E chiar atât de greu să fie instalat un post telefonic urban în incinta târgului, pentru ca, în caz de nevoie, să poată fi anunțate și solicitate și alte organe (sanitare, controlul de stat etc.)? 5. Chiar să nu-i pese nimănui de grâul acela frumos, călcat, fără milă, în picioare?

Gheorghe CÂMPEANU
Steaua roșie, jud. Mureș,
nr. 92/1989

RADIOGRAFII CULINARE

TÂRG SUBTERAN

Două dintre mătușile mele, pretențioase și prețioase, m-au anunțat că mă vor vizita duminică pe la ora patru după-amiază. Îmi era dor de ele și doream să fac ceva deosebit, ca să le îndulcesc, măcar pentru o clipă, viața. Mi-am făcut o listă cu ce aveam și ce știam că o să le placă, dar doream ceva deosebit, mai ales ceva ce puteam să le dau la pachet. Cu toate că în convorbirile noastre telefonice nu se văitau niciodată, eram sigură că nu o duceau prea bine.

Deci, mintea la contribuție, sacoșa, banii, abonamentul ITB, multă baftă și la drum! Am plecat la „vânătoare". Pentru ele, orice sacrificiu! Nu știam ce aveam să găsesc, deci nu trebuia să-mi fac un plan. Cumpăram ce găseam și abia după... umblam la imaginație și îmi făceam rețetarul.

Am ajuns undeva în centru, unde speram să găsesc ceva deosebit, la Unic. Aș! M-au asigurat că până pe marți, săptămâna viitoare, nu aveau cum să primească ceva marfă. O dată cu mine, în magazinul pustiu intrase o doamnă care auzise toată discuția. Când să ies, doamna îmi zice că ar trebui să mergem la Obor. Știe ea un loc unde vin femei de la țară, care vând brânză și alte alea, pe ascuns.

Mintea mi-a intrat în fierbere și, bucuroasă, m-am dus cu ea la Obor. Am hotărât ca eu să nu mă bag, să o las pe ea să aranjeze lucrurile, pentru că pe ea o cunosc vreo două femei și că abia după ce voi mai cumpăra de la ele voi deveni de încredere. Trebuia doar să-i spun cam ce aș dori să cumpăr, ca să știe ea cu cine trebuie să vorbească. Misterul afacerii mă incita și i-am zis că sunt de acord.

Când am ajuns în piață, necunoscuta s-a dus glonț la o femeie micuță, tinerică, ce vindea niște morcovi mustăcioși, abia scoși din nisip. I-a zis ceva și m-a arătat doar din priviri. Tânăra s-a dus la o bătrână înfofolită, care a pornit înainte printre tarabe, cu noi după ea. Curând am ieșit din piață și ne-am îndreptat către o casă, pe o străduță paralelă cu piața. Acolo, am intrat în curte și apoi într-o săliță a casei. O altă femeie a ieșit dintr-o cameră și ne-a poftit înăuntru. La faza asta am putut să discutăm despre ce ne doare. Eu am întrebat-o ce are să ne ofere și ea ne-a spus: brânză de vacă, de oaie, puțină de capră, carne de oaie, carne de vițel, cârnați de porc afumați...

Deja îmi venea amețeala. Ba chiar devenisem suspicioasă și o bănuiam că ar fi făcut produsele de care zicea ea din te miri ce componente, ținând cont de vorbele care umblau prin târg. Dar m-am liniștit repede. Dacă aș fi avut mai mulți bani, nu cred că ar fi scăpat vreun produs necumpărat de mine. Trebuia să mă hotărăsc și să o tăiem repede, pentru că mă cuprinsese și o teamă ciudată. De, clandestinitate la greu! Târg subteran!

M-am hotărât și am cumpărat un kilogram de brânză de vacă, unul de capră, două kilograme de carne de vițel și doi cârnați de porc. O grămadă de bani, dar și produse extra! După ce am stabilit o relație de durată cu doamna, am îndesat totul în sacoșă și am plecat mai întâi eu, urmată la scurt timp de doamna care m-a ajutat. Ne-am întâlnit, ca din întâmplare, în piață. I-am mulțumit, am schimbat numerele de telefon și am stabilit că ne vom auzi.

M-a bătut gândul să intru în hala de pește. Acolo, aproape pustiu. Într-un colț erau doi vânzători, care aveau pe tarabă niște pachete mari cu pește congelat. Cod și stavrid. E, la prada pe care o aveam eu în sacoșă, ăștia erau nimicuri. Așa că dau să ies, când intră un bătrânel cu o fată. Bătrânelul îi zicea că ar trebui să-i facă (cuiva) ceva cu pește, pentru că ține regim, la vâsta ei. Bang! Ceva mă lovește și pe mine și, cu ultimul avânt și ultimii bani, comand trei pești. „Sile, bagă trei cozi la doamna!", strigă vânzătorul la celălalt, din dreptul „cozilor" și-mi cântări exact de câți bani mai aveam. Aproape că-i suspectam c-ar avea un aparat de detectat banii din buzunare. Iau peștele și-l îndes în biata mea sacoșă, care se simțea teribil de fericită cu atâta pradă bogată și plec spre casă. Vorba aceea: „Cu cântec, înainte marș!" Dar, zic eu, în surdină!

Acasă m-am străduit să fac tot felul de „ceva bun", dar toate mi se păreau banale pentru mătușile mele. Nimic nu mă mulțimea. Până când mi-am adus aminte de bătrânelul de la pește. Aha!, mi-am zi și am pus doi pești la fiert, apoi i-am curățat de oase și i-am făcut bucățele potrivite, pe care le-am pus în zeama de la două lămâi (m-a durut inima, dar a meritat să sacrific lămâile) cu sare și piper. Am bătut un ou (ah, și aici m-a durut!). Apoi, am făcut un aluat fraget, din acela de cornulețe, (alte două ouă), dar fără zahăr și am construit niște pătrățele, pe care am montat bucățelele de pește, după ce le-am dat puțin prin ou. Am făcut niște pateuri pe care le-am pus la cuptor, după ce le-am uns cu ou. Au ieșit fragede și minunate la gust.

Mătușile au venit în vizită. Încă de la intrare m-a învăluit divinul „Fame", parfumul copilăriei mele și m-au ciupit de obraji aceleași mâini delicate și îngrijite. Curând, sufrageria care mirosea a cărți vechi se umplu de miresme, voci plăcute, atmosferă caldă, învăluită în cântelece lui Nat King Cole, de pe un disc bulgăresc, la un pickup polonez. Am discutat, am râs, ba, am și lăcrimat, dar subiectul „cum o duci", a fost evitat cu delicatețea care le caracteriza. De aici am înțeles că o duceau greu, dacă nu rău. Încercau să salveze aparențele, așa cum au fost educate. Dar mie nu mi-a scăpat nimic. Așa că, la plecare, le-am oferit două pachețoaie. Cu de toate! Măcar pentru puțin timp, să le fie bine. Băiatul cel mare le-a dus până acasă.

Veronica BECTAȘ

tv 28 mai 1989

11:30 Lumea copiilor

În Epoca de Aur muncim și învățăm, cutezători spre comunism înaintăm! Documentar dedicat Zilei de 1 Iunie, relevând minunatele condiții de viață, muncă și învățătură asigurate de partid și popor, de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu, celei mai tinere generații a patriei, bucuria și recunoștința acesteia exprimată în gânduri, vers și cântec

Invitație în comuna noastră. Reportaj

Prezențe pionierești în Festivalul național „Cântarea României". Reportaj

Desene animate

Redactor Aurelia Tescaru

Telefilmoteca de ghiozdan

Cei șase urși și clovnul Cybulka

Producție a studiourilor din RS Cehoslovacă

Cu: Lubomir Lipsky, Jiri Sovak, Milos Kopecky

Regia Oldrich Lipsky

Ultimul episod

12:25 Sub tricolor, la datorie!

Coordonate majore ale eticii comuniste. Documentar

Adolescenți în haină militară. Reportaj

Prezențe ostășești în Festivalul național „Cântarea României"

Redactor locotenent colonel Theodor Oprișan

12:40 Viața satului

Actualitatea în agricultură

Pentru producții agricole record – pentru continua înflorire a satului românesc

Noutăți din știința și practica agricolă

Redactor Gheorghe Verman

13:00 Telex

13:05 Album duminical

Mic concert de prânz

Cântec iubirilor noastre. Moment poetic

Lumini de Mai. Muzică ușoară

Desene animate

Cu aparatul de filmat prin țară. Codlea – însemne ale prezentului. Reportaj

Din cununa cântecului românesc. Muzică populară

Ilustrate muzicale din țară

Tineri virtuozi

Mari comici ai ecranului

Pe aripile muzicii cu formația „Savoy"

Pagini antologice din umorul românesc

Canțonete cu Florin Diaconescu

Telesport

Secvența telespectatorului

Redactor Ovidiu Dumitru

15:00 Închiderea programului

19:00 Telejurnal

19:20 Cântarea Româniee. Omagiul țării conducătorului iubit.

Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Argeș

Redactori: A. Fusariu, Gh. E. Marian

Regia Dan Cojocaru

20:25 Film artistic

Logodnica mecanicului Gavrilov

Producție a studiourilor sovietice

Premieră TV

Cu: Liudmila Gurcenko, Serghei Sakurov, N. Evstigneev, A. Vasiliev, V. Șilovski, Sveta Ponomariova, N. Nazarova, S. Sokolov, L. Arinina

Regia Piotr Todorovski

21:40 Moment coregrafic

Redactor Luminița Constantinescu

21:50 Telejurnal

22:00 Închiderea programului

Imagini

ORIZONTAL: 1) Colțos din fire – În duet la cântare. 2) I-a ajuns cuțitul la os – E mereu... contra. 3) Un fel... de amnar 4) Prinse de centură – Loc de întâlnire 5) Vârf de sfredel – Rămas de rușine 6) Antijoc... la table – Faza sferturilor la olimpiadă – Vechea poveste. 7) Venit... întâmlplător și neașteptat – Se exprimă cu mare greutate 8) Țesut anapoda – Loc de descărcare 9) Așa... sau altfel – Fond de premiere! – Centru de calcul! 10) Imagine de control. 11) Cum vă place (fem.).

VERTICAL: 1) Înscriși la testare 2) Trăsătură caracteristică a unui om cu carte 3) Gen de exprimare în artă – Se manifestă cu numeroase rețineri (fem.). 4) Tip de rachete – Suburbii în Toronto! Gât gros! 5) Merge în pas cu timpul – Hrană... pentru porumbei. 6) Cuprinde în sine pe toate celelalte – Soluție de compromis. 7) Tovarăș de drum – Finale la canoe! – Puntea barcazului! 8) Prim factor la înmulțire – Luat la bătaie. 9) Imobil... pentru morți – Primele ființe din fire! 10) Formă de asigurare la casă – Tip de culoare... măslinie (!). 11) De la cap la coadă – Așchiuță într-o altă ipostază.

1	2	3	4	5	6	7 ■	8	9	10	11
2							■			
3						■				
4										■
5				■						
6 ■									■	
7		■					■			
8				■						
9	■				■			■		
10										
11			■							

Dicționar: EPOS

Revista Rebus nr. 23/1989

amintiri

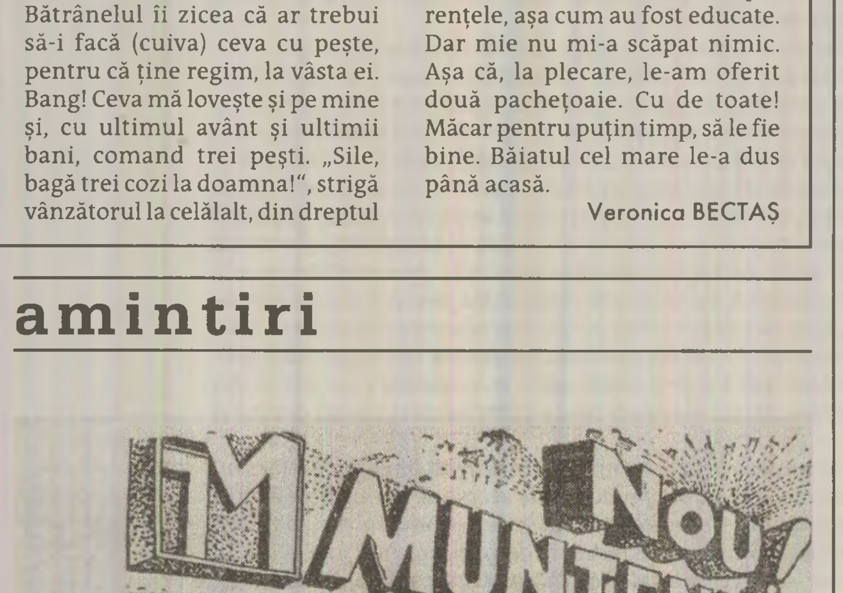

MAGAZINUL MUNTENIA — MAGAZINUL NOUTĂȚILOR

Situat la etajul blocului Muntenia din Piața Mihai Viteazul — Ploiești, MAGAZINUL MUNTENIA a devenit unul dintre cele mai solicitate unități de CONFECȚII ȘI LENJERIE pentru FEMEI, BĂRBAȚI ȘI COPII.

MUNTENIA, magazinul femeilor, vă oferă:
● pardesie ● costume taior ● scurte ● fuste din stofă și țesături ușoare ● bluze diverse țesături ● rochii stofă, mătase ● capoate ● articole de lenjerie.

MUNTENIA, magazinul bărbaților, vă oferă:
● costume stofă ● pantaloni stofă, tercot, tip blugi ● jachete ● imp
● sacouri din stofă și țesături ușoare ● cămăși ● halate ● articole de len
MUNTENIA, magazinul copiilor, vă oferă:
● jachete ● costume ● rochițe din stofă și țesături ușoare ● fuste diverse țesături ● uniforme școlare pentru clasele I—VIII ● pantaloni ● s
● pijamale ● cămăși de noapte ● articole de lenjerie.

O vizită la magazinul MUNTENIA — economie de timp și prilej de
[illegible] vîrstele, pentru toate gusturile.

MAGAZINUL MUNTENIA — MAGAZINUL TUTUROR

vremea

Vremea a continuat să se încălzească treptat. Cerul a fost variabil, mai mult noros în jumătatea de nord a țării, unde au căzut ploi care au avut și caracter de aversă, însoțite, pe alocuri, de descărcări electrice. În celelalte regiuni ploile au fost izolate și s-au semnalat mai ales în zonele de deal și de munte. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperaturile minime s-au situat, în general, între 8 și 16 grade, iar maximele între 18 și 28 de grade, mai ridicate în sud și sud-vest, unde au atins valoarea de 30 de grade.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

1. Întreprinderea de Aparate Electronice de Măsurat și Industriale București, Șoseaua Fabrica de Glucoză nr. 9-11, Sector 2, Platforma industrială Pipera încadrează următorul personal în condițiile Legii 12/1971, cu domiciliul stabil în Municipiul București: tinichigii auto, vopsitori auto. Informații suplimentare la sediul Întreprinderii.

2. Unitatea de Mecanizare, Transport și Construcții Forestiere Militari cu sediul în București, bulevardul Preciziei numărul 40 A, Sector 6, încadrează în condițiile Legii 12/1971 următoarele categorii de personal: mecanici auto, sudori – electric și autogen, strungari, rectificatori, frezori, buldozeriști.

VÂNZĂRI

Vând garsonieră mare, confort 1, dependințe complete, parter, fără balcon, liberă, cartier Parcul Tineretului, posed autorizație. Relații după ora 18:00.

Vând Videorecorder Telefunken A 940, telecomandă, infraroșii, Skoda 120 L.

Vând Dacia 1410 Sport, stare ireproșabilă, mașină tricotat 300 ace, dubluradiocasetofon, Fiat 850 sport.

Vând convenabil pianină, placă bronz, stare foarte bună.

Vând Video Național Panasonic, M 7, cabluri înregistrare, acumulatori portabili Panasonic NV 100.

CUMPĂRĂRI

Cumpăr televizor color și videoplayer cu înregistrare.

Cumpăr segmenți, eventual set motor Oltcit, stare bună.

Cumpăr apartament trei, patru camere, gaze, în zona Cotroceni, Televiziune, Dorobanți.

Cumpăr televizor color și video player.

Scinteia
JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Director: Marius Tucă **Editori:** Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) **Design:** Ioana Bindea **Redacția:** Diana Caloianu, Dr Petre Opriș, Dana Cobuz, Sânziana Stancu, Delia Gomoescu, Eliza Dumitrescu, Adela Cristina Teodorescu, Ramona Vintilă **Fotografii:** AGERPRES, Arhivele Naționale **Ilustrație:** Mihai Stănescu **Telefon:** 021 318 20 37 **e-mail:** istorie.recenta@jurnalul.ro **Layout:** Claudia Smărăndache **Procesare imagine:** Ileana Caloteasa, Robert Tătaru, Răzvan Tucă **Corectură:** Corina Ialgoczi, Daniela Ionescu, Emanuela Bargan, Mihaela Coaje **Tiparul executat la:** Tipografia INTACT

Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES
Agenția Națională de Presă AGERPRES